

MAJANDUSAASTA ARUANNE

01.01.2009 – 31.12.2009

Välisministeerium

Aadress: Islandi väljak 1 15049 Tallinn

Telefon: 6 377 000

Faks: 6 377 098

E-post: vminfo@vm.ee

Interneti kodulehekülg: www.vm.ee

Tegevjuht: Marten Kokk

Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja hinnangust aruande õigsuse ning tehingute seaduslikkuse kohta.

Dokument koosneb neljakümne kahest leheküljest.

SISUKORD

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	16
Tegevjuhtkonna deklaratsioon	16
Bilanss	17
Tulemiaruanne	18
Rahavoogude aruanne	19
Netovara muutuste aruanne	20
Riigieelarve täitmise aruanne	21
Raamatupidamise aastaaruande lisad	22
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	22
Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid	26
Lisa 3 Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega	26
Lisa 4 Maksud, lõivud, trahvid	28
Lisa 5 Muud nõuded ja kohustused	30
Lisa 6 Varud	30
Lisa 7 Osalus sihtasutuses	30
Lisa 8 Kinnisvarainvesteering	31
Lisa 9 Materiaalne põhivara	32
Lisa 10 Immateriaalne põhivara	33
Lisa 11 Eraldised ja tingimuslikud kohustused	34
Lisa 12 Laenukohustus	34
Lisa 13 Saadud ja antud toetused	35
Lisa 14 Kaupade ja teenuste müük	36
Lisa 15 Muud tegevustulud	36
Lisa 16 Tööjõukulud	37
Lisa 17 Majandamiskulud	37
Lisa 18 Muud tegevuskulud	38
Lisa 19 Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	38
Lisa 20 Siirded	39
Lisa 21 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta	40
Lisa 22 Finantstulud ja -kulud	40
Siseaudiitori hinnang aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta	41
Allkirjad 2009. aasta majandusaasta aruandele	42

TEGEVUSARUANNE

Sissejuhatus

Välisministeeriumi tegevusele 2009. aastal jättis oma jälje globaalne majanduskriis ja eeskätt selle avaldumine Eestis. Omapoolsete kokkuhoiumeetmete rakendamisega täitis välisministeerium riigieelarve positsiooni parandamisest tulenevad nõuded, kuid jätkusuutliku arengu tagamine ning kriisimeetmetest taastumine võtab veel aastaid ja sõltub majandus- ning eelarveolukorra üldisest dünaamikast.

Välisministeeriumi tegevusvaldkonna edasisi perspektiive mõjutavad mitmed 2009. aastal toimunud sündmused. Jõustus Euroopa Liidu Lissaboni leping, mis kõige muu kõrval lõi aluse ühtse Euroopa välisteenistuse loomisele, millises protsessis kavatseb Eesti aktiivselt ja oma osakaalu arvestavalt osaleda.

Jätkus NATO laienemine Balkanil, milles on oma osa ka Eestil, kes on värsketele liikmetele ja kandidaatriikidele suunanud aastate kestel oma oskusteavet ja toetust.

Eesti poolt teostatav arengukoostöö jätkus ka 2009. aastal kuid eelarvekärbetest tulenevalt varasemast väiksemas mahus, olles suunatud peamiselt Gruusiale, Moldovale, Ukrainale, Afganistanile jt. Suurenes aktiivsus ÜROs, kus Eesti juhtis ECOSOCi humanitaarabi segmenti – kui nimetada vaid mõningaid arenguid.

Tugevnes Eesti kohalolek Lähis-Idas: senistest erimissioonidest kasvasid välja saatkonnad Kairos ja Tel Avivis. Kui Tel Avivis sai leitud ning esinduse tarbeks kohandatud omaette saatkonnaruumid, siis Kairos jagab Eesti ruume kohapealse Läti saatkonnaga. Juba aasta varem alustatud renoveerimistöde tulemusena said valmis omaette saatkonnaruumid Budapestis.

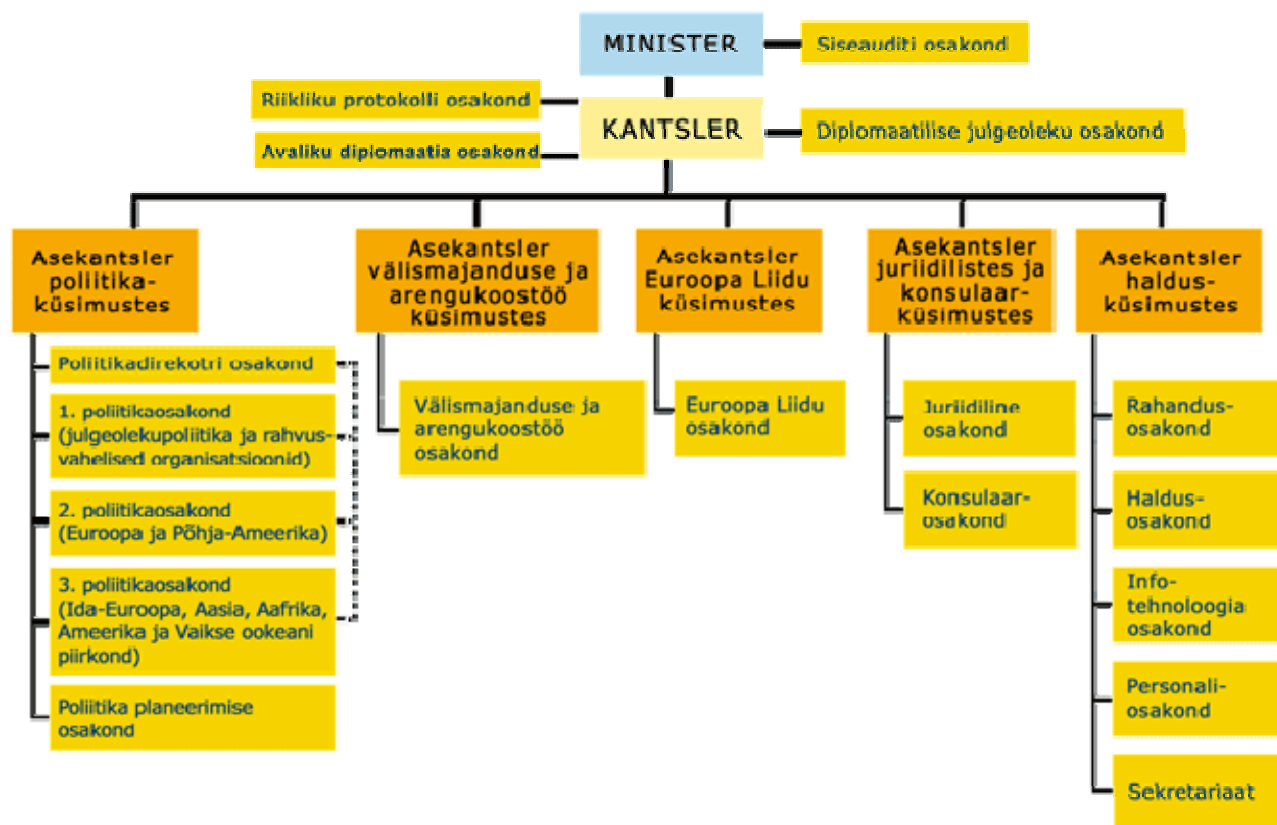
Kulude kokkuhoiule suunatud tegevusena tasub ära märkida tugiteenuste tsentraliseerimisele üleminekuga alustamist raamatupidamisteenuste koondamiseks välisesindustest Tallinnasse. Esimesed pilootprogrammid on end õigustanud, kuid tegevuse efektiivsuse parandamine koostöös pangandussektoriga on käsil.

Välisministeeriumi poolt 2009.aastal rakendatud kokkuhoiumeetmed koosnesid paljudest erinevatest osadest, puudutades nii tavapärase rotatsiooni osalist külmutamist, töötajate sissetuleku vähendamist, personalikärpeid kui ka teiste tegevuskulude vähendamist.

Puudutades lühidalt käesolevat, 2010. aastat, siis välispoliitilise tegevuse osas on toimunud mitmed olulised arengud. Esmakordselt leidis Tallinnas aset NATO välisministrite kohtumine, mis lisas Eestile positiivset tuntuust ja kaalu. Samuti on põhjust esile tõsta Eesti liitumist Euroopa majanduskoostöö ja arenguorganisatsiooniga OECD. Ka kriteeriumide täitmine euroalaga liitumiseks on 2010.aastal edukalt täidetud. Eesti majandus- ning konsulaarhuvide dünaamikale vastab konsulaadi avamine Šanghais.

Tagasihoidlikest eelarvelistest võimalustest johtuvalt kulgeb välisministeeriumi areng jätkuvalt säästurežiimil. Järgmiseks aastaks on ettevalmistamisel välisesinduste töötajate majutuskuludele omafinantseerimise süsteemi rakendamine.

Välisministeeriumi struktuur

Ministeeriumi koosseisus on struktuuriüksustena 42 välisesindust.

Aastal 2009 oli keskmine töötajate arv 644, töjõukulud olid 182 088 tuhat krooni, täpsem ülevaade on toodud lisas 16. Ministri töötasu koos lisatasuga 701 tuhat krooni ning kantsleri ja asekanterite töötasu oli 3 138 tuhat krooni.

Ülevaade Välisministeeriumi tähtsamatest majandusnäitajatest

Tuhandetes kroonides

	2009	2008	2007	2006	2005
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpus	1 330 707	1 378 160	1 233 490	925 319	775 457
Kohustused aasta lõpus	74 350	37 506	40 269	45 176	20 645
Riigieelarvesse kuuluv netovara aasta lõpus	1 256 357	1 340 654	1 193 221	880 143	754 812
Tulemiaruaude näitajad					
Tegevustulud	66 851	58 914	74 649	52 808	78 823
Tegevuskulud	-656 237	-758 295	-611 549	-511 762	-470 841
Tegevustulem	-589 386	-699 381	-536 900	-458 954	-392 018

	Finantstulud ja -kulud	-262	1 602	-430	-1 280	970
Muud näitajad						
	Töötajate keskmine arv (inimest taandatuna täistööajale)	644	669	662	641	661
	Asutuste arv	1	1	1	2	2
	Põhivarainvesteeringud	18 606	190 477	326 816	152 109	78 187
Eelarve ja selle täitmise näitajad						
	Eelarve tulude maht	67 923	97 753	62 451	60 489	89 171
	Eelarve tulude täitmine	75 588	70 378	70 593	56 531	774 238
	Eelarve kulude maht	670 356	938 543	1 313 820	990 929	662 460
	Eelarve kulude täitmine	627 493	913 288	920 148	648 838	507 090
	Finantseerimistehingute maht	0	0	0	30	30
	Finantseerimistehingute täitmine	0	0	0	30	30

Bilansi, tulemiaruaude ning põhivarainvesteeringute näitajad on tekkepõhised, samas eelarve ja selle täitmise näitajad on esitatud kassapõhisest arvestusprintsipiist tulenevalt. 2006. aasta tulemiaruaude ja bilansinäitajad on korrigeeritud tulenevalt 2007. aastal toimunud arvestuspõhimõtte muutusest tingitud tagasiulatuvast kajastamisest. Eelarve kulude ja tuludena on näidatud eelarveseadusega kinnitatud vastava aasta eelarve koos eelnevast eelarveaastast ületoodud jääkide ning reservfondist saadud vahenditega. Eelarve täitmises sisaldub kogu vastava aasta tegelik kassakulu. Majandusaasta aruande lisades lk. 26-40 on täpsustatud ülaloleva aruande näitajate sisu aruandeaasta ja sellele eelneva aasta kohta. Kuni aastani 2007 suurenes nii Välisministeeriumi eelarve maht, samuti varad kui ka tegelikud investeeringud põhivarasse. 2008. ja 2009. aastal võrreldes eelnevate majandusaastatega vähenes eelarve kulude ning põhivarasse tehtud investeeringute maht. 2009. aasta olulisemate investeeringute ülevaade on tegevusaruande lk. 13-15. Tehingud avaliku sektori ning sidusüksustega on välja toodud lisas 3 lk. 26.

Ülevaade Välisministeeriumi tegevuskavade täitmise aruandest

Välisministeeriumi 2009. aasta tegevuskava oli suunatud seitsme strateegilise eesmärgi saavutamisele välispoliitika ja välissuhtlemise tegevusvaldkonnas. Käesolev kokkuvõte kajastab 2009. aasta olulisemaid tegevusi eesmärkide saavutamiseks.

Strateegiline eesmärk 1: Eesti huvide edendatus ja kaitstud Euroopa Liidus ja selle kaudu

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Eesti huvide edendamine EL-is toimub kavandatult. Euroopa-ajade koordineerimine toimib, ning Eesti huve Euroopa Kohtu menetlustes kaitstakse nõuetekohaselt. Tegevus IT agentuuri loomise otsuse nimel on olnud edukas, ehkki töö vastava määrusega alles jätkub ning kampaania asukoha nimel kogub hoogu; Läänemerestrateegia on vastu võetud Eesti aktiivsel osalusel ning Eesti koordineerib siseturu valdkonda; Kopenhaageni kliimakonverentsi ettevalmistamisel eristus Eesti EL ühiseisukoha kujundamisel konstruktiivselt; töö energiapuuduse suurendamise nimel vormus EL tasemel regionaalseks plaaniks BEMIP;

Lissaboni leping jõustus. Eesti on saavutanud maine kui aktiivne osaline ja panustaja 2009 mais vastu võetud EL Idapartnerluse poliitikas.

Välisministeeriumi vastutusallas olevates nõukogu töögruppides ja komisjoni komiteedes on olnud hea koostöö teiste ministeeriumidega ning Eesti alalise esindusega EL juures. Eesti seisukohti on EL-kohtumisel kaitstud hästi, ELi liikmesriikide esindajad Tallinnas on Eestis seisukohtadest hästi informeeritud.

Strateegiline eesmärk 2: Eesti julgeoleku kindlustatus NATO ja muu rahvusvahelise koostöö kaudu

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Eesti julgeolek on NATO liikmesuse ja rahvusvahelise koostöö kaudu kindlustunud. Rahvusvaheline koostöö on suurendanud Eesti nähtavust rahvusvahelisse julgeolekusse panustajana. Märkatavalt on kasvanud Eesti roll ÜRO-s ja selle allorganisatsioonides. Eesti osaleb rahvusvahelises koostöös küberjulgeoleku alal eestvedajana.

Strateegiline eesmärk 3: Normaalsed ja arenevad kahe- ja mitmepoolsed suhted teiste riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Kahe- ja mitmepoolsete suhete areng teiste riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega on toimunud kavandatud kujul. Välissuhtlemise koordineerimine võimaldab Eesti rahvuslikke huve vajalikul tasemel kaitsta ja välispoliitika eesmärke ellu viia.

Strateegiline eesmärk 4: Eesti välismajandushuvide kaitstus ja edendatus

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Eesti välismajanduspoliitika siseriiklik koordineerimine ja infovahetus on oluliselt paranenud. Varasemast ulatuslikum ja süsteemsem informatsiooni edastamine ettevõtjatele. Kõik EV saatkonnad tegelesid (välis)majandusküsimustega ja äridiplomaatiaga. Kokkuvõttes on saatkondade tegevus ettevõtete toetamisel 2009. aastal võrreldes varasemate aastatega oluliselt suurenenud. Eesti ärimehi ühendavad ametlikud ühendused ja mitteametlikud võrgustikud välisriikides kaardistati 2009. aasta sügisel. Eesti toetas Euroopa Komisjoni tema püüdlustes jõuda Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) Doha vooru läbirääkimistel kokkulepeteni. Eesti panustas aktiivselt ja oma huvide kaitseks EL seisukohtadesse EL kahepoolsete ja regionaalsete kaubanduslepingute läbirääkimistel, arvestades nende seisukohtade kujundamisel Eesti ekspordihuvidega ja konsulteerides huvitatud osapoolte, k.a. ettevõtjatega. Parafeeriti EL-Korea vabakaubandusleping.

Strateegiline eesmärk 5: Üleilmse vaesuse vähendamine ja ÜRO aastatuhande arengueesmärkide saavutamine

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

2009. aastal viidi Eesti arengukoostöö projektid ellu vastavalt 23. jaanuaril 2003 Riigikogus kinnitatud arengukoostöö põhimõtetele ja 11. mail 2006 Vabariigi Valitsuses heaks kiidetud „Eesti arengukoostöö ja humanitaarabi arengukavale 2006-2010”. Tulenevalt arengukavast, keskendus Eesti ka 2009. aastal peamiselt neljale prioriteetriigile: Gruusiale, Moldovale, Ukrainale ja Afganistanile.

Teistest projektipartneritest toetati järgmistele riikidele suunatud projekte: Kosovo, Iraak, Palestiina, Armeenia, Valgevene.

Aastal 2009 kiideti kokku heaks 35 uut arengukoostöö ja humanitaarabi projekti, neist 25 kahepoolset, 3 multilateraalset ja 7 avalikkuse teavitusprojekti, kogumaksumusega 25 736 431 krooni. Jätkusid ka mitmed eelmistel aastatel heaks kiidetud projektid.

Humanitaarabi osutati kokku mahus 11 116 661 krooni. Sellest 2 400 000 krooni läks rahvusvaheliste humanitaarabiorganisatsioonide tegevuste toetuseks ja 1 427 000 krooni Eesti Päästemeeskonna võimekuse arendamiseks. Lisaks panustas Eesti 2009. aastal

konfliktiolukordades Sudaani, Sri Lanka ja Gaza ning loodukatastroofidest räsitud riikide - Namiibia, Indoneesia ja El Salvadori humanitaarkriiside toetuseks. 2009. aastal tõusis märkimisväärselt Eesti nähtavus ja aktiivsus rahvusvahelises humanitaarabi poliitikas. Eesti on möödunud aastal aktiivselt kaasa rääkinud globaalse humanitaarabi poliitika kujundamises. 2009. aastal korraldas Eesti koostöös Soome Välisministeeriumi ja ÜRO humanitaarasjade koordineerimise bürooga (OCHA) piirkondliku seminari humanitaarpartnerluse teemal.

2009. aastal kujuneb esmaste arvutuste põhjal Eesti ametlikuks arenguabiks ligikaudu 200 miljonit krooni ehk 0,09% RKP-st. Lõplik statistika valmib 2010 aasta kevadel.

Strateegiline eesmärk 6: Eesti riigi, kodanike ja ettevõtete huvide kaitstus maailmas, selleks vajalike avalike ja riiklike teenuste osutamine

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

2009. aastaks seatud eesmärgid on peamiselt täidetud. Edukalt rakendusid konsulaarseadus ning rakendusaktid, välisesindustes hakati passitaotluste ja diplomaatiliste passide taotlemisel hõivama taotlejate sõrmejälgi. Märkimisväärselt saab pidada ka edasisi arenguid viisatöö tõhustamisel – elektrooniliselt eeltäidetavad viisataotlusankeedid, viisaesinduslepingute sõlmimised Schengeni liikmesriikidega. Välisministeeriumi tegevus, mis on suunatud avalikkuse teavitamisele konsulaarteenustest ja –abist välismaal on olnud jätkuvalt prioriteetseks valdkonnaks. Nii on jooksvalt uuendatud välisministeeriumi ja välisesinduste kodulehekülgi, trükitud infomaterjale ning konsulaarabi operatiivseks osutamiseks on aktiivselt kasutuses valvetelefon. 2009. aasta tegevuskavast oluliseks eesmärgiks seatud aukonsulite võrgustiku laiendamine sai olulisel määral täidetud. Samas on mitmed eesmärgid jätkuvalt aktuaalsed ka 2010. aastal.

2009. aasta eesmärkidest jäid erinevatel põhjustel täitmata vaid e-apostille' dele üleminek (langes ära huvi selle teenuse vastu ning alates 1.1.2010 on kogu apostille' teema Notarite Koja (justiitsministeeriumi) kompetentsis ning välisministeeriumi osalus Schengeni liikmesriikide hindamissmissioonidel (seda eelarveliste vahendite puudumisel). Kuigi Eesti valmisolek ühinemaks EL ühtse viisainfosüsteemiga (VIS) oli olemas ei saanud seda eesmärki 2009. aastal rakendada. Siin oli põhjuseks mõne EL liikmesriigi ning Euroopa Komisjoni puudulik valmisolek, mistõttu on VIS rakendamine võetud üheks 2010. aasta eesmärgiks.

Strateegiline eesmärk 7: Eesti maine edendamine

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Eesti tutvustavate avaliku diplomaatia, ajakirjandus- ja kultuuriürituste ja –projektidega suurendati Eesti tuntust ja mainet. Huvi Eesti kui majandusreformidelt silmapaistva, euro kasutuselevõttu planeeriva ja küberteemat eestvedava riigi vastu on tuntav. Seda huvi on võimalik suuremal määral Eesti maine edendamiseks kasutada. Tegevuskulude kärpimine ei võimaldanud siiski piisaval määral rahastada kavandatud projekte ega rakendada vajalikku inimressurssi.

Olulised tegevused ja nende vahetud tulemused:

1. Eesti on jätkanud osalemist Afganistani panustamist Riigikogu mandaadiga määratud piirarvu piires, tehes koostööd Ühendkuningriigiga. Eesti panustas Afganistani presidendivalimiste turvamisega kompaniiga, mis tegutses USA vägede koosseisus. Eesti valmistab ette USA-ga tehtava koostöö laiendamist Lõuna-Afganistanis.
2. Tegevus EL IT agentuuri loomise otsuse nimel on olnud edukas, ehkki töö vastava määrusega alles jätkub ning kampaania asukoha nimel kogub hoogu

3. EL Läänemerestrateegia on vastu võetud Eesti aktiivsel osalusel ning oleme asunud koordineerima siseturu valdkonda.
4. Eesti kui isoleeritud elektrituru probleemi lahendamiseks allkirjastati 2009. aasta juunis Läänemere energiaturgude ühenduste kava (BEMIP), mille väljatöötamise protsessis osales VM koostöös MKM-i ja ELS-ga.
5. Eesti initsiatiivil liiguti edasi lepinguliste kaubandussuhete sõlmimise poole lüpartnerlusriikidega – jätkuvad läbirääkimised sügava ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu sõlmimiseks EL-Ukraina vahel; Gruusiale ning Armeeniale kehtestati kriteeriumid, mida on vaja täita selleks, et alustada läbirääkimisi sügava ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu sõlmimiseks;
6. Sõlmiti kolmepoolne (VM – MKM – EAS) koostööleping, mis sätestab üldised koostööpõhimõtted välismajandust puudutavate tegevuste koordineerimisel. Lepingu konkreetsema tulemusena vahetatakse vastastikku infot plaanitavate tegevuste (seminarid, visiidid jmt) kohta ning soodustatakse ühistegevusi, seda nii Eestis kui välisriikides. VM edastab koostööpartneritele regulaarselt kõik majandusteemalised ülevaated, mida koostavad Eesti saatkonnad asukohariikides.
7. 2009. aastal jätkati mitme Eesti ja Venemaa lepingu läbirääkimisi. Pensionikindlustuskokkuleppe ja tagasivõtulepingu rakendusprotokolli ettevalmistamisega on jõutud edasi. Pääste- ja otsingukoostöö lepingute puhul oli oluline konkreetse riigisisese seisukoha kujundamine ja selle Vene poolele selgitamine. Toimus uue piiripunktide kokkuleppe läbirääkimiste esimene voor.
8. Eesti on jätkanud küberteema rahvusvahelises päevakavas hoidmist ning saavutanud üldtunnustatud eksperdi staatuse. Küberkeskus on akrediteeritud NATO oivakeskusena. Eesti tutvustas küberjulgeolekut OSCE-s, korraldades sel teemal ka seminari Viinis ning toetas seminari korraldamist Horvaatias. Eesti on toetanud Euroopa Nõukogu küberkonventsiooni tutvustamist ja korraldanud Tallinnas Euroopa Liidu küberpoliitika konverentsi. Eesti ekspert on valitud ja osaleb ÜRO küberjulgeoleku alases valitsuseksperptide grupis.
9. Eesti oli 2009. aasta jooksul ECOSOC-i asepresident. 2009. a.aasta nõukogu põhiistungil võeti Eesti eesistumisel keerukate läbirääkimiste tulemusel vastu ECOSOCi humanitaarabiresolutsioon, mis on pärvinud ÜRO humanitaarabi koordinatsiooni büroo OCHA ja liikmesriikide tunnustuse.
10. EL ministrite konverents kriitilise informatsiooni infrastruktuuri kaitse alal leidis aset Tallinnas 27.-28. aprillil 2009.
11. NATO Sõjalise Komitee terminoloogiakonverents toimus Tallinnas 12.-16. oktoobril 2009.

Tegevuskavas planeeritud olulised tegevused mis jäid ellu viimata:

1. Arvestades üldist langustrendi globaalses majanduses, samuti asjaolu, et ei multilateraalselt ega ELil kahepoolset ei jõustunud 2009 ühtegi kaubanduslepingut, jäi saavutamata eesmärk kasvatada läbi kaubanduslepingute EL eksporti ja seeläbi ka Eesti eksporti ning sellest tulenevalt kiirendada Eesti majanduskasvu.
2. Rahaliste vahendite nappuse tõttu on äridiplomaatia alaste teenuste osutamist hõlbustava tarkvara kasutuselevõtt edasi lükkunud.

Ülevaade avalike teenuste kvaliteedi parandamisest ja organisatsiooni arendamisest

Välisministeeriumi sisulisele tegevusele 2009. aastal avaldas tuntavat mõju nimetatud ning ka eelneval aastal aset leidnud majanduslangus, mis tingis ministeeriumi eelarve korduvat kärpimist ning erinevate väljamaksepiirangute kehtestamist. Kuna kärped puudutasid ka personalikulusid, toimus töötajate koondamine nii peamajas kui välisesindustes, millega kaasnes vajadus tööülesannete ümberjagamiseks. Senise vältimatute tööülesannete täitmise vajadus lisas töötajatele koormust, samas tõi kujunenud olukord paratamatult kaasa ka teatud

tegevusaktiivsuse vähenemise erinevates valdkondades. Eesmärkide saavutamiseks tuli tegevust senisest enam prioriseerida. Et välisministeeriumi tegevus on oma põhisas suunatud pikaajaliste protsesside mõjutamisele, on lühikeses ajaperspektiivis raske hinnata asetleidnud muutuste mõju eesmärkide täitmisel. Samas on mõistetav, et suurenenud töökoormus ja töötamine ebastabiilse motivatsiooni tingimustes ei pruugi olla kuigi jätkusuutlik. Eelpoolviidatud põhjustel jäi ellu viimata ka välisesinduste arengukava mitmed osad, samuti on oluliselt aeglustunud investeringuid puudutav tegevus, mis suunatud organisatsiooni jätkusuutliku arengu kindlustamisele.

Hinnang tegevuskava elluviimisele

Võttes arvesse vaatlusalusel ajaperioodil aset leidnud eelarvekärpeid ning ebastabiilset majanduslikku taustsüsteemi võib tegevuskava elluviimist hinnata üldjoontes heaks.

Ministri hinnang sisekontrollisüsteemi kohta ja ülevaade välisministeeriumi tegevusest siseauditi korraldamisel

1. Hinnang sisekontrollisüsteemi kohta

Ministrina hindan välisministeeriumi sisekontrollisüsteemi toimivaks ning piisavalt tõhusaks.

Välisministeeriumi sisekontrollisüsteemi rakendamisel on järgitud kehtivaid õigusakte ning rahvusvaheliselt üldtunnustatud standardeid. Ministeeriumis on loodud alused sisekontrollisüsteemi piisavalt tõhusaks toimimiseks. Seda eesmärki teenib vastavate seadusandlike aktide, ministeeriumisiseste juhendmaterjalide ja protseduurireeglite süsteemi korrastamine ning pidev täiustamine. Valdav enamus riskitundlikke valdkondi on õiguslikult reguleeritud. 1.01.2007 jõustus Välisteenistuse seaduse uus redaktsioon, mis sätestab välisteenistuse korraldamise üldised põhimõtted ja rida alama astme akte, mis reguleerivad ja täpsustavad seaduse rakendamist, muuhulgas mitmetes tundlikes välisministeeriumi tegevusvaldkondades. 2009. aastal jätkati seaduse ja selle rakendusaktide täitmise seiret, et tagada nende ühene tõlgendamine ja elluviimine. Töö juhendmaterjalide ja protseduurireeglite täitmise järjekindluse ning täpsuse tagamiseks jätkub. Aasta jooksul kogutud info analüüs näitas, et kontrollimehhanismid toimivad ja seaduse ning rakendusaktide täitmine praktikas on parandanud üldist kontrollikeskkonda.

Välisministeeriumi sisekontrollisüsteem tervikuna annab piisava kindlustunde uskuda, et ministeeriumi tegevus on seaduspärane, tegevus säästlik, tõhus ja mõjus, juhtimis- ja finantsinformatsioon tõene ning ajakohane. Pideva analüütilise ja arendustegevuse, juhtimissüsteemi täiustamise, töötajate professionaalsuse tõstmise ning protseduurireeglite täiustamise tulemusena on tagatud välisministeeriumi ees seisvate peamiste eesmärkide saavutamine.

Hinnang sisekontrollisüsteemile põhineb muu hulgas siseauditi ja väliste hindajate (Riigikontroll ja Euroopa Komisjon) auditiaruannetes toodud informatsioonil ja riskide hindamise tulemustel. Sise- ja välisaudiitorite poolt erinevate auditite käigus esiletoodud tähelepanekutele tuginedes on täiustatud asutuse sisekontrolli süsteemi. 2009. aastal andis oma hinnangu riigi 2008. aasta majandusaasta koondaruande seisukohalt oluliste Välisministeeriumi aastaaruande näitajatele ja nende aluseks olnud tehingute seaduslikkusele Riigikontroll, kes muuhulgas juhtis tähelepanu sisekontrollisüsteemi vajakajäämistele välisesindustes, kus puuduvad raamatupidamise sise-eeskirjad ja raamatupidajate ametijuhendid. Välisministeerium arvestas Riigikontrolli tähelepanekutega ning tegeles 2009. aastal järjepidevalt nimetatud puuduste kõrvaldamisega.

2. Ülevaade riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditi korraldamisel

Välisministeeriumi siseauditiga tegelev struktuuriüksus - siseauditi osakond - loodi tänasel kujul 2001. aastal. Enne seda, 1998. aastast alates oli välisministeeriumi struktuuris teiste riikide välisesteenistuste eeskujul loodud peainspektori institutsioon, mille peamine tegevus oli Eesti välisesinduste inspekteerimine, eesmärgiga aidata lahendada välisesindustega seotud probleeme. Peainspektor ei tegelenud finantskontrolliga. Käesoleval ajal on Eesti välisesinduste regulaarne ja kompleksne auditeerimine ning inspekteerimine jätkuvalt ministeeriumi siseauditi üksuse peamiseks ülesandeks.

Ministeeriumi siseauditi töökorralduse aluseks on siseauditi osakonna põhimäärus ja ametijuhendid.

Vastavalt siseauditi osakonna põhimäärusele (kinnitatud välisministri käskkirjaga nr 93, 17.09.2004) kuulub osakonna tegevusvaldkonda sõltumatu hinnangu andmine ministeeriumi sisekontrolli süsteemi, selle tõhususe ja õigusaktides kehtestatud nõuetele vastavuse kohta, aruandluse ja tegevuse tulemuslikkuse kohta ning õigeaegse ja objektiivse teabe edastamise nõuetest kõrvalekaldumise ning ressursside kasutamise seaduslikkuse, säästlikkuse ja tõhususe põhimõtete rikkumise kohta.

Põhimääruse kohaselt oma tegevusvaldkonna piires siseauditi osakond:

1. koostab ministeeriumi auditeerimise strateegia;
2. analüüsib ja hindab riske, mis võivad mõjutada ministeeriumi tegevust ja sisekontrolli süsteemi tõhusust, määratledes selle alusel oma tegevuse prioriteetid ja koostades tööplaanid;
3. tuvastab ministeeriumi eesmärkide saavutamiseks rakendatud juhtimis- ja kontrollimeetmed, hindab nende tulemuslikkust, õiguspärasust, säästlikkust ja tõhusust ning avaldab arvamust nende meetmete piisavuse, töökindluse ja vajalikkuse kohta;
4. auditeerib ministeeriumi tegevuse vastavust püstitatud eesmärkidele, Eesti Vabariigi seadustele ja muudele õigusaktidele, Euroopa Liidu regulatsioonidele, lepingutele ja ministeeriumi eeskirjadele;
5. analüüsib ja hindab vara säilimise tagamiseks ministeeriumi finantsjuhtimist, raamatupidamist, raamatupidamis- ja finantsaruandlust, toiminguid ning dokumentatsiooni, samuti finantsdokumentide usaldusväärsust, raamatupidamise efektiivsust ja õiguspärasust ning finantsjärelvalvet;
6. analüüsib ja hindab ressursside kasutamise seaduslikkust ja sihipärasust;
7. teavitab juhtkonda oma tähelepanekutest ja järeldustest ning annab vajaduse korral soovitusi olukorra parandamiseks, meetmete muutmiseks või uute rakendamiseks.

Osakonna tegevuse eesmärk on suurendada ministeeriumi juhtkonna kindlustunnet, et rakendatavad juhtimis- ja kontrollimeetmed on piisavad.

Seisuga 31.12.2009 oli ministeeriumi ametikohtade koosseisus kinnitatud siseauditi osakonna suuruseks kolm inimest - kaks siseaudiitorit ning osakonna peadirektor. Aastalõpu seisuga olid kõik kohad täidetud. Kõigil osakonna töötajatel on kinnitatud ametijuhendid. Ministrina pean siseaudiitorite arvu piisavaks.

Siseaudiitoritele võimaldatakse pidevat asjakohast täiendusõpet, mis on kooskõlas siseauditi strateegiliste eesmärkide ja organisatsiooni arengukavaga. Aasta jooksul on VMI siseaudiitorid oma kvalifikatsiooni tõstmiseks ning säilitamiseks osalenud järgmistel koolitus- ja täienduskursustel:

- Siseauditi kvaliteedi enesehindamise läbiviimine ja kvaliteediprogrammi väljatöötamine
- Rahvusvaheliste kutsetegevuse raampõhimõtete rakendamine
- Avaliku sektori auditeerimise rahvusvahelise sertifikaadi omandamise eksamiks ettevalmistav koolitus
- Finantsauditiline täiendkoolitus

- Siseaudiitorite aastakonverents
kogumahu ca 20 inimpäeva.

Lähtudes riskianalüüsist oli siseauditi osakonna 2009. aasta tegevuse aluseks kinnitatud tööplan, mis nägi ette järgmised auditid:

I Korralised auditid välisesindustes:

Saatkonnad Viinis, Sofias, Pekingis, Tokios, Ankaras ja Dublinis, Alaline Esindus OSCE juures ja Peakonsulaat Peterburis.

II Auditeerimisvaldkonnad peamajas:

1. VMi majandusaasta aruanne
2. *Ad hoc* auditid
3. Auditite järelkontroll

III Strateegiline tegevus:

1. Audititest tulenevate üldistuste koostamine juhtkonnale

Eesti välisesinduste kompleksset auditeerimist loeb ministeerium siseauditi osakonna kõige olulisemaks töövaldkonnaks. Vastavalt Välissuhtlemiseseaduse §-le 9 korraldab ja koordineerib välisministeerium riigi välissuhtlemist ja vastavalt VMi põhimääruse §-le 45 on välisesindus välisministeeriumi struktuuriüksus.

Välisministeeriumi struktuuri koostisosaks oleva ulatusliku välisesinduste võrgu (välisesinduste arv ületab käesoleval ajal juba 40) funktsioneerimise aluseks on toimiv rotatsioonisüsteem. Välisesinduste personal vahetub keskmiselt iga nelja aasta tagant, mis omakorda tingib vajaduse auditeerida iga välisesindust sarnaste ajavahemike tagant. Lähtudes välisesinduste töö eripärast vaatleb ja hindab siseauditi osakond oma auditite käigus esinduse kogu tegevust. Reeglina auditeeritakse eraldi välisesinduse sisulist tegevust ning finantstegevust, vajadusel ja võimalusel ka eraldi konsulaartegevust, millistel puhkudel kaastakse auditi läbiviimisse konsulaarosakonna esindaja.

Osakonna ette püstitatud ülesanded said 2009. aastal suures osas täidetud. Eelarvekärbete tõttu jäi 2009. aasta tööplanist täitmata Pekingi ja Tokio saatkondade auditeerimine. Plaaniväliselt viidi läbi Vilniuse saatkonna audit, mille lõpparuanne valmis 2010. aasta alguses.

Auditite käigus tehtud tähelepanekud on fikseeritud auditite aruannetes, samas on esitatud ka auditeerijate-poolsed soovitusel olukorra parandamiseks. Auditite aruanne arutatakse läbi kantsleri poolt juhitalval koosolekul, millel osalevad kõik ministeeriumi struktuuriüksuste juhid, keda saatkonna tegevus ja tehtud tähelepanekud puudutavad. Auditite käigus tehtud soovitusel ja neist tulenev tegevus fikseeritakse kantsleri poolt kinnitatavas protokollis.

Enamikele auditite käigus tehtud tähelepanekutele juhitakse välisesinduste juhtide ja esinduste raamatupidamise eest vastutavate isikute tähelepanu juba auditi läbiviimise käigus ning suur osa soovitusel võetakse arvesse jooksvalt. Pidevalt teostatakse ka vastuvõetud otsuste järelkontrolli.

Ministrina hindan erinevate auditite käigus tehtud ettepanekute rakendatust heaks.

Ministrina kinnitan, et ministeeriumi siseaudiitoritele on tagatud tööks vajalikud tingimused, ligipääs tööks vajalikule informatsioonile ja funktsionaalne sõltumatus asutuse ülejäänud tööst. Vastavalt ministeeriumi ametikohtadele kehtestatud standarditele on kehtestatud nii osakonna peadirektorile kui siseaudiitoritele riigisaladuse ligipääsu tasemeks "täiesti salajane". Auditite läbiviimiseks Eesti välisesindustes on siseauditi osakonnale eraldatud oma lähetuskulude eelarve, mis on vastavuses siseauditi aasta tööplaniga.

Auditite käigus tehtud tähelepanekud ja soovitusel leiavad kajastamist auditite aruannetes. Esitatud soovitusel täitemenetluse alustamiseks kinnitavad lõpparuande kättesaamist kirjalikult nii ministeeriumi kantsler kui auditeeritava välisesinduse juht.

Välisesinduste auditite käigus on tuvastatud, et olemasolevate võimaluste piires on esinduste tegevus efektiivne ning püstitatud eesmärkide saavutamisele suunatud, eesmärkide saavutamiseks eraldatud materiaalseid ning rahalisi vahendeid on kasutatud eesmärgipäraselt ning säästlikult. Realistlikult sõnastatud soovitude kaudu on reeglina tähelepanu juhitud üksikute finantstoimingute parandamise vajadusele ning sisulise tegevuse tõhustamise mõningatele kasutamata võimalustele. Koostöö auditeeritavatega on auditeerimise käigus väga hea, ka auditeeritavad on väljendanud oma rahulolu mainitud tagasiside osas.

Ministrina hindan ministeeriumi siseauditi funktsiooni heaks.

Ülevaade Välisministeeriumi valitsemisalas oleva sihtasutuse ning rahvusvahelistes organisatsioonides osalemise kohta

Seisuga 31.12.2009 oli Välisministeeriumil üks osalus ning seda sihtasutuses Eesti Välispoliitika Instituut.

Ülevaade sihtasutuse Eesti Välispoliitika Instituut majandusnäitajatest on toodud lisas 7 ning sihtasutusele antud toetus lisas 13B.

Välisministeeriumi eelarves kavandati liikmemaksude tasumiseks 47 303 tuhat krooni, Vabariigi Valitsuse reservfondist saadi lisaks 1 593 tuhat krooni ÜRO liikmemaksu tasumiseks. Oluliselt kasvasid ÜRO ja NATO liikmemaksud ning OECD-le makstud tasu komiteedes vaatleja staatuses osalemise ning liitumisläbirääkimiste läbiviimise eest.

Rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksude tasumine 2009

tuhandetes kroonides

	2009	2008
Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO)	6 128	4 491
Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon (NATO)	3 677	1 985
Euroopa Nõukogu (EN)	4 683	5 246
Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon (OSCE)	1 566	1 739
Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO)	1 685	1 389
Rahvusvaheline Aatomienergiaagentuur (IAEA)	686	0
Keemiarelva Keelustamise Organisatsioon (OPCW)	163	0
Tuumarelvakatsetuste Täieliku Keelustamise Organisats. CTBTO	192	0
Läänemeremaade Nõukogu sekretariaat (CSO)	0	592
organisatsiooni ettevalmistav komitee		
Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD)	29 357	11 023
komiteed vaatleja staatuses ning läbirääkimised		
EL-Vahemere Kultuuridevahelise Dialoogi Fond (ALF)	0	313
Aasia-Euroopa Fond (ASEF) tegevfond	0	156
Holokausti õpetamise, mälestamise, uurimise rakkerühm (ITF)	469	470
Trilateraalne Komisjon	0	63
Rahvusvahelise Mereõiguse Tribunal	26	0
EL Julgeoleku-uuringute Instituut (IESUE)	91	0
Wassenaari Kokkulepe (WA)	28	27
ISU Voluntary Trust Fond	0	0
EL välisestistuste toetusorganisatsioon EUFASA	6	5
Muud panustamised ja liikmemaksud	1	1
Kokku:	48 758	27 500

Olulisemad toimunud ja planeeritavad investeeringud ja arendustööd

2009. aasta jooksul lõpetati täielikult ja võeti kasutusse saatkonnahoone Budapestis (ehitustööde maksumus 31,2 milj krooni jagunes 2008 ja 2009 peale) ning esinduse ruumid Tel Aviv's (ehitustööde maksumus 3,06 milj krooni).

Vastavalt planeeritud kavale jätkusid Pekingi uue saatkonna projekteerimistööd. Käesolevaks ajaks on valminud hoone põhiprojekti staadiumi projektdokumentatsioon ja teostatud ehitusprojekti ekspertiis.

Samuti jätkusid Kiievi uue saatkonnahoone arendustegevuse ettevalmistustööd, mille tulemusena kuulutati välja hoone rekonstrueerimistööde projekteerimise riigihange. Hanke võitjaga sõlmiti 2010. aasta veebruaris vastavasisuline töövõtuleping summas 1,16 milj krooni.

Tulenevalt 2009. aasta riigieelarve muutustest korrigeeriti mitmete investeerimisprojektide teostamisvõimalusi s.h pooleliolevate Pekingi, Londoni ja Riia saatkonnahoonete investeerimiskavasid, mille tulemusena kavatakse jätkata kahe viimati nimetatud objekti projekteerimisega 2011. aastal.

Asjakohane on lisada, et eespool loetletud kolme saatkonnahoone (Peking, London, Riia) arendustegevusele on välisriigi kohalik omavalitus seadnud tähtajalisi kohustusi. Hiina Rahvavabariigiga sõlmitud diplomaatilise maatüki kasutamise lepingus on kohustus alustada uusehitustöödega 12.06.2010, Londonis 19.09.2011 ning Riias on määratud arhitektuurse lähteülesande kehtivuseks kuni 18.02.2013.

Käesoleval, 2010. aastal, on kavas lõpetada Kiievi saatkonnahoone projekteerimistööd ning välja kuulutada rekonstrueerimistööde riigihange.

Ühtlasi on plaanis jooksva aasta III kvartalis koostada ja menetleda riigihanget Pekingi saatkonnahoone projekti kohandamiseks vastavalt Hiina normidele ja sõlmida vastavasisuline hankeleping. Hanke eeldatavaks kogumaksumuseks on planeeritud 1,5 milj krooni, millest 2010. aasta jooksul investeeritakse 0,8 milj krooni. Piisavate rahaliste vahendite olemasolul oleks võimalik projekteerimistööd lõpetada ja ühtlasi alustada hoone ehitustöödega 2011. aastal. Eeltoodud ajakava rakendumisel võiks toimuda saatkonnahoone eksploatatsiooni andmine 2012. aastal.

2010. aasta esimese poole on kavas teostada Peterburi peakonsulaadi Pihkva kantseleis remonttöid maksumusega 0,77 milj krooni.

Investeeringuteks mõeldud vahendite nappuse tõttu 2009. aasta eelarves ei olnud välisministeeriumi peahoones võimalik suuremaid rekonstrueerimis- või remonditöid läbi viia. Praktiliselt samasugune olukord jätkub ka 2010. aastal. Sellest tulenevalt on mitmeid hädavajalikke töid tulnud mitme aasta võrra edasi lükata ning nende hulk on seetõttu kuhjunud kriitilise piirini.

Investeeringutele mõeldud eelarveressursside vähesus on tinginud ka olukorra, kus viimati osteti Välisministeeriumile sõidukeid 2008. aastal teostatud riigihankel. Välisministeerium peab otstarbekaks sõidukeid viie aastase kasutamise järgi välja vahetada, et hoida nii eksploatatsioonikulud madaladena. Arvestuslikult on viie aastase kasutamise järgi arvestades ka läbisõitu juba vajalik vahetada agregate, kui ka veeremi osasid, mis on väga kulukad (seda Venemaa ja SRÜ tingimustes, aga ka Euroopa pealinnades on kolonni sõidud politsei eskortimisel väikse töömahuga mootoritele koormavad). Rahaliste vahendite nappuse tõttu 5 aastase kasutusaja järel üldjuhul sõidukeid välja vahetada ei ole õnnestunud. 2010. aasta maikuu seisuga on välisesinduste lipuautodest 14 kasutuses olnud 5 aastat või rohkem.

IT valdkonnas on peamiseks arendustegevusteks olemasolevate andmekogude muutmine vastavalt seaduste muutumisele. Siin tuleb kindlasti rõhutada valmisoleku tagamist üleminekuks EUROle, mis nõuab suuremate andmekogude muutmist, kuid 2009 aasta lõpus sai vastu võetud ka otsus siirduda uuele dokumendihaldustarkvarale ning antud hetkel

toimubki aktiivne Webdesktopi arendamine. Endiselt jätkatakse finantstarkvara Dynamics arendust ja 2010. aastal arendatakse viisaregistrit umbes 1 milj krooni eest. Täiesti uueks projektiks 2010. aastal on intraneti väljaehitamine.

Suuremad investeeringud tehi võrguehitustesse, sealhulgas ka 2009 avatud Tel Avivi saatkonda, uuendati 10 esinduse serveriparki. 2010. aastal ehitatakse valmis süsteemi dubleerimine meie esindusse EL juures Brüsselis, mis võimaldab maandada küberkuritegevusest tulenevaid riske.

Diplomaatilise julgeoleku osakonna prioriteetideks 2009.aastal oli olemasolevate ministeeriumi peamaja ja esinduste elektroonilise läbipääsu-, häire- ja videovalvesüsteemide tõrgeteta funktsioneerimise tagamine. Seoses majanduskriisiga vähenesid märgatavalt turvasüsteemide arendamisse tehtud investeeringud ning planeeritavate investeeringute kava täitmine täies ulatuses ei osutunud võimalikuks. Vaatamata eeltoodud probleemidele tehti siiski järgmised investeeringud:

- 2009. aasta esimesel poolel lõpetati täielikult ja võeti kasutusse Budapesti saatkonna turvasüsteemid (tööde maksumus ca 1,8 milj krooni jagunes 2008. ja 2009. aastatele)
- aasta teisel poolel ehitati valmis Tel Aviv'i esinduse turvasüsteemide ehitus (tööde maksumus 399 tuh krooni).
- 2009. aasta lõpus uuendati ja täiendati Praha saatkonna turvasüsteeme; kuna need said tõsiselt kannata 2002. aasta üleujutustes, siis viimastel aastatel oli turvaolukord saatkonnas äärmiselt vilets. Tööde maksumuseks oli 125 tuh krooni
- tehtud investeeringutest vajab äramärkimist Riia saatkonna konsulaar- ja esinduse ruumide turvasüsteemide omavaheline liitmine ja nende ühendamine peamajas asuva keskserveriga (tööde maksumus ca 75 tuh krooni)

Vastavalt planeeritud kavale jätkusid Pekingi ja Kiievi uue saatkonna turvasüsteemide projekteerimistööd. Käesolevaks ajaks on valminud mõlema esinduse turvasüsteemide üldprojektid. Tööde kogumaksumus oli 60 tuh krooni.

Tingituna 2009. a riigieelarve muutustest korrigeeriti mitmete peamajaga seotud investeerimisprojektide teostamisvõimalusi. Planeeritud üleminek uuele läbipääsusüsteemile Insight lükati edasi 2010. aastasse. Süsteemi vahetus sai teoks 2010. aasta aprilliks ning see läks maksma ca 400 tuh krooni.

2009. detsembris hakati uuendama ja täiendama peamaja mehhaanilist lukuvõtmesüsteemi ning töödega jõuti lõpule 2010. aastal. Tulemuseks on uus, peamaja läbiv ühtse sarjastusega võtmelukusüsteem, millel on kõrge turvalisuse tase. Tööde kogumaksumuseks kujunes 225 tuh krooni.

Eelarveliste vahendite ebapiisavuse tõttu pidime loobuma Dublini saatkonna turvasüsteemide ehitusest ja Moskva saatkonna süsteemide uuendamisest. Viimasena mainitud esinduse puhul on kavas turvasüsteemide seotud tööd teostada 2010 aasta uvel.

2009.a aastaks planeeritud Washingtoni saatkonna ja New Yorgi peakonsulaadi turvasüsteemide täiendus lükati edasi 2010. aastasse ning töödega saadakse valmis 2010 maikuu jooksul. Tööde teostamise käigus uuendatakse elektroonilised video- ja läbipääsusüsteemid ning vahetatakse välja lootusetult vananenud mehhaaniline võtmelukusüsteem. Selle investeeringu kogumaksumuseks on 350 tuh krooni

Jätkub töö ministeeriumi asjaajamise ja arhiivitöö arengu kavandamisel, mis suudab toetada organisatsiooni järjepidevat tegevust ja otsuseid ning tagada tema aruandevõime nii praeguste kui ka tulevaste huvirühmade ees.

2009. aastal jätkus töö dokumendihaldussüsteemi arendamisel. Tarkvara 'Documentum' edasisest arendamisest tuli loobuda arendaja vastava oskusteabe puudumise tõttu. Uue

tarkvarana juurutatakse WebDesktop, mis vastab hetkel Välisministeeriumi vajadustele kõige optimaalsemalt.

2010. aastasse on kavandatud uue dokumendihalduse süsteemi laiem juurutamine, sh välisesindustes.

2009. aastal oli keskmine töötajate arv ministeeriumis 644 (2009 aasta lõpu seis vastavalt 604 töötajat).

2009. aastat personalivallas iseloomustab kokkuvõtvalt nagu muidki valdkondi märksõna „kokkuhoid“. Sellest tulenevalt olime 2009. aastal ministeeriumis nn koondamissituatsioonis. Külmutatud olid palkade tõusud, kvaliteeditasude maksmised, tasustamisele ei kuulunud enam lühiajalised asendamised. Aasta lõpus said heaks kiidetud ja vastu võetud ka seadusemuudatused, mis vähendasid välislähetuses kaasas oleva abikaasa tasu maksmist kahelt alampalgalt 1,2-le ning peatasid nn kolimishüvitise maksmise (kuni 31.12.2011). Samuti iseloomustas 2009. aastat tavapärasest suurem personalialane volavus üldiselt. Lisaks koondatutele oli palju ka muid lahkumisi, volavuse näitaja 2009.aastal oli 8,92%.

Ka 2010. aastal jätkame personalikulude osas kokkuhoiupoliitikat, edasi lükatud on osade ametikohtade täitmine välisesindustes. Mittediplomaatilise personali osas jätkub esindustes üleminek lähetatute asemel kohapealt palgatutele. 2009. aastast suuremaid võimalusi ei näe ette ka palgajuhend.

Välisesinduste arv on endiselt 42, kusjuures erimissioonid Iisraelis ja Egiptuses on muutunud suursaatkondadeks. 2010 lisandub Shanghai, mis veel ei ole iseseisev esindus.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

TEGEVJUHTKONNA DEKLARATSIOON

Tegevjuhtkond kinnitab oma vastutust lehekülgedel 16 kuni 40 toodud 2009. aasta raamatupidamise aastaaruande koostamise eest ja kinnitab oma parimas teadmises, et:

1. raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
2. raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Välisministeeriumi finantsseisundit, tegevuse tulemit ja rahavoogusid.

Marten Kokk
kantsler

....mai 2010

BILANSS	Lisa	31.12.2009	31.12.2008
tuhandetes kroonides			
Varad		1 330 707	1 378 160
<i>Käibevara</i>		66 381	75 379
Raha ja pangakontod	2	23 934	24 051
Muud nõuded ja ettemaksed	4.A.;5	42 447	51 177
Varud	6	0	151
<i>Põhivara</i>		1 264 326	1 302 781
Osalused sihtasutustes ja mittetulundusühingutes	7	1 408	1 277
Muud nõuded ja ettemaksed	5	37 775	39 333
Kinnisvarainvesteeringud	8	2 641	2 704
Materiaalne põhivara	9	1 219 696	1 253 723
Immateriaalne põhivara	10	2 806	5 744
Kohustused ja netovara		1 330 707	1 378 160
<i>Lühiajalised kohustused</i>		28 027	33 855
Saadud maksude, lõivude ja trahvide ettemaksed	4.A.	212	235
Võlad tarnijatele		2 509	5 012
Võlad töötajatele		19 434	21 712
Muud kohustused ja saadud ettemaksed eraldised	5	5 537	6 640
Laenukohustused	12	85	0
Laenukohustused		250	256
<i>Pikaajalised kohustused</i>		46 323	3 651
eraldised		42 787	0
Laenukohustused	12	3 536	3 651
<i>Kohustused kokku</i>		74 350	37 506
<i>Eelarvesse kuuluv netovara</i>		1 256 357	1 340 654

TULEMIARUANNE tuhandetes kroonides	Lisa	2009	2008
Tegevustulud		66 851	58 914
Riigilõivud	4.B.	48 128	50 478
Saadud toetused	13	2 845	2 651
Kaupade ja teenuste müük	14	1 880	2 495
Muud tegevustulud	15	13 998	3 290
Tegevuskulud		-656 237	-758 295
Antud toetused	13	-96 062	-100 801
Tööjõukulud	16	-182 088	-202 615
Majandamiskulud	17	-320 374	-394 271
Muud tegevuskulud	18	-7 332	-13 587
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	19	-50 381	-47 021
Tegevustulem		-589 386	-699 381
Finantstulud ja –kulud		-262	1 602
Intressikulu	22	-480	-360
Tulem osalustelt	22;7	131	844
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	22	-132	1 164
Muud finantstulud ja –kulud	22	219	-46
Aruandeperioodi tulem		-589 648	-697 779
Siirded	20	589 648	697 779

RAHAVOOGUDE ARUANNE	Lisa	2009	2008
tuhandetes kroonides			
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		-589 386	-699 381
Korrigeerimised:		36 558	46 956
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	19	50 381	47 021
Kasum/kahjum põhivara müügist	15	-13 823	-65
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	13	0	0
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine	9	0	0
Korrigeeritud tegevustulem		-552 828	-652 425
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus		10 430	2 216
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus		-5 908	3 545
Kokku rahavood põhitegevusest		-548 306	-646 664
Rahavood investeerimisest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	9;10	-18 456	-196 916
Laekunud materiaalse põhivara müügist	9	19 076	65
Laekunud osaluste müügist		0	0
Laekunud finantstulud		232	1 501
Kokku rahavood investeerimisest		852	-195 350
Rahavood finantseerimisest			
Tasutud kapitalirendi põhiosa makseid		-256	-242
Makstud intressid	22	-480	-360
Makstud muud finantskulud		0	-3
Rahalised siirded	20	548 073	845 212
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	13	0	0
Kokku rahavood finantseerimisest		547 337	844 607
Puhas rahavoog		-117	2 593
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	2	24 051	21 458
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	2	23 934	24 051
Raha ja selle ekvivalentide muutus		-117	2 593

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

tuhandetes kroonides

	Lisa	Kokku
Saldo 31.12. 2006		876 922
Muutused arvestuspõhimõtetes		3 221
Korrigeeritud algsaldo		880 143
Siire tulemi elimineerimisest	20	313 078
Kokku muutused		313 078
Saldo 31.12.2007		1 193 221
Siire tulemi elimineerimisest	20	147 433
Kokku muutused		147 433
Saldo 31.12.2008		1 340 654
Siire tulemi elimineerimisest	20	-41 484
Pensionieraldis	11	-42 872
Põhivara ümberhindluse reserv		59
Kokku muutused		-84 297
Saldo 31.12.2009		1 256 357

RIIGIEELARVE TÄITMISE ARUANNE

tuhandetes kroonides

Klassifikaatori kood	Nimetus	2009 esialgne eelarve	2009 lõplik eelarve	2009 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2010 aastasse
Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses*				24 051		
Tulude laekumine						
32	Kaupade ja teenuste müük	43 420	51 767	53 568	1 801	0
35	Saadud toetused	0	806	806	0	0
38	Muud tulud	34 000	15 350	21 214	5 864	0
Tulude laekumine kokku		77 420	67 923	75 588	7 665	0
Kulude tasumine						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-50 296	-39 206	-22 314	16 892	-16 892
4	Eraldised	-115 165	-100 840	-97 579	3 261	-3 153
50	Tööjõukulud	-203 213	-187 983	-183 172	4 811	-4 785
55	Majandamiskulud	-371 386	-342 127	-324 228	17 899	-17 304
6	Muud kulud	-200	-200	-200	0	0
Kulude tasumine kokku		-740 260	-670 356	-627 493	42 863	-42 134
Finantseerimistehingud						
20,5	Kohustuste suurenemine			30		
Finantseerimistehingud kokku				30		
Riigikassast saadud siirded				613 270		
Riigikassale üle antud siirded				-61 512		
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*				23 934		

Selgitused eelarve täitmise aruande juurde on esitatud lisis 21.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD**Lisa 1.****RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KOOSTAMISEL KASUTATUD ARVESTUSPÕHIMÕTTED**

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava ja riigieelarve seadusega. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsibist.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eesti kroonides.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ning pangatšekke.

Lõivu-, trahvi- ja muud nõuded ning ettemaksed

Lõivu-, trahvi- ja muud nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Pikaajalisi nõudeid kajastatakse algselt saadaoleva tasu nüüdisväärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu kasutades sisemise intressimäära meetodit. Pikaajalised intressi mittekanndavad nõuded diskonteeritakse intressimääraga 6%.

Ettemakstud tulevaste perioodide kulud kajastatakse kuludena perioodis, mille eest ettemakse tehti.

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud otsestest kulutustest. Varudena käsitletakse ettemakseid bilansipäevaks kätte saamata varude eest.

Osalused sihtasutustes

Bilansis kajastatakse neid osalusi sihtasutustes, mille üle riigiraamatupidamiskohustuslasel on valitsev või oluline mõju. Osalused on bilansis kajastatud kapitaliosaluse meetodil.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte, mida hoitakse väljarentimise eesmärgil ja mida ei kasuta aruandekohustuslane ega teised avaliku sektori üksused oma põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja 01.01.2005 alates soetusmaksumusega 30 000 krooni ja rohkem. Varasematel perioodidel oli vastavaks piirmääraks 10 000 kr. Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud vara kasutuselevõtmiseks, ei kapitaliseerita käibemaksu ega muid mittetagastatavaid makse. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 30 000 krooni, kajastatakse kuni kasutuselevõtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele ning nende maksumus algab 30 000 kroonist. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Uutele varadele määratakse kasuliku eluea normid alljärgnevalt:

• Hooned ja rajatised	eeldatav kasulik eluiga 50 aastat
• Masinad ja seadmed	eeldatav kasulik eluiga 5 aastat
• Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika	eeldatav kasulik eluiga 3 aastat
• Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	eeldatav kasulik eluiga 5 aastat

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 30 000 kroonist. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja amortisatsioonimääraks aastas on 33,3%. Üldjuhul kajastatakse uurimis- ja arenguväljaminekud tekkimise momendil kuluna. Erandiks on arenguväljaminekud, mis on identifitseeritavad ja mis tõenäoliselt osalevad järgmistel perioodidel tehtavates tegevustes.

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna rendiperioodi jooksul.

Kapitalirendi kajastatakse bilansis vara ja kohustusena ning vara amortiseeritakse vara rendiperioodi jooksul või kasuliku tööea jooksul olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustust vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressi olemasolul intressikuluks.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi, mille korral sihtfinantseerimise andja kontrollib toetuste sihipärast kasutamist. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse tulemiaruanDES kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemad eraldi.

Sihtfinantseerimist põhivara soetamiseks kajastatakse toetuse saamise tekkepõhisel momendil tuluna.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja –kohustused on bilansipäeva seisuga ümber hinnatud Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on tulemiaruanDES kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva tekkinud kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad aruandekohustuslase senisest tegevuspraktikast, mis nõuab varast loobumist ja mille suurust saab usaldusväärselt hinnata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhtkonna hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest. Pikaajalised eraldised on diskonteeritud 6%-lise diskontomääraga.

Pensionieraldistena kajastatakse töötajatele seaduse alusel tagatud hüvitisi pensionisuurenduste maksmiseks. Pensionieraldiste suurus bilansipäeva seisuga arvestatakse välja praegustele töötajatele. Pensionisuurendused kajastatakse kuluna proportsionaalse osa krediteerimise meetodil, mille kohaselt tekitab iga tööalase teenistuse periood lisaühiku pensioni saamiseks vastavalt pensioni saamiseks nõutavale staažile. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse Statistikaameti andmeid keskmise järelejäädud eluea kohta ning Rahandusministeeriumi hinnanguid keskmise pensioni muutumise kohta tulevastel perioodidel. Töötajate puhul hinnatakse lisaks, kui suur osa töötajatest lahkub töölt enne pensionisuurenduse väljateenimist.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustustena.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt.

Tulude arvestus

Kogutud lõivude tulu võetakse valdavalt arvele tekkepõhiselt vastavalt tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav.

Siirded ja netovara

Riigi rahalisi vahendeid haldab rahandusministeeriumi koosseisus olev riigikassa osakond, kes annab ministeeriumile raha ülekannete tegemiseks ja saab ministeeriumilt talle laekunud raha. Vastavaid rahalisi liikumisi kajastatakse siiretena. Samuti kajastatakse siiretena teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega tehtud muid varade, kohustuste, tulude ja kulude vastastikuseid üleandmisi.

Välisesindused, kes omavad rahandusministri loal vähemalt ühte arvelduskontot asukohamaa pankades, saavad raha tegevuskuludeks finantseerimisena riigikassast, lisaks laekub sinna asukohamaal laekunud riigilõiv. Kui välisesinduses riigilõivude laekumine ületab eelarves ette nähtud kulude summa, tagastatakse raha riigikassasse.

Tulemi täielikuks üleandmiseks kajastatakse täiendav mitterahaline siire riigikassaga, millega viiakse tulemiaruanne nullini. See kajastatakse ühtlasi netovarade muutusena. Niisugused tulud ja kulud, mida tulemiaruanDES ei kajastata (näiteks põhivarade ümberhindlused) kajastatakse otse netovarade muutusena.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva 29. mai vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Riigieelarve täitmise aruanne

Riigieelarve täitmise aruanne koostatakse e-riigikassa programmi andmete alusel kassapõhisel printsiibil. Aruanne lähtub riigieelarve koostamisel arvestatud põhimõtetest, mis võivad erineda raamatupidamise arvestuspõhimõtetest. Lisaks kassapõhisele printsiibile on suuremad erinevused järgmised (iga riigiraamatupidamiskohustuslane selgitab tema puhul kehtivaid erinevusi):

a) kaupade ja teenuste soetamisel lisanduv käibemaks kajastatakse koos kaupade ja teenuste maksumusega, s.t nii majanduskuludena kui ka põhivara soetusena, mitte eraldi muude kuludena;

b) materiaalse ja immateriaalse põhivara varade soetus kajastatakse kuluna ja nimetatud varade müügist saadav tulu kajastatakse tuluna, põhivara amortisatsiooni, ümberhindlusi ja muid mitterahalisi liikumisi ei kajastata;

c) eelarves ja eelarve täitmisena kajastatakse täiendavalt tuluna ja kuluna Euroopa Liidu struktuurifondidest saadavad toetused, mis liiguvad rahandusministeeriumi ja sihtasutustest rakendusüksuste kaudu ja mida tekkepõhistes raamatupidamisaruannetes ei kajastata;

d) teistele riigiasutustele kantud raha ja neilt saadud raha kajastatakse eraldistena ja saadud toetustena (tekkepõhises aruandluses siiretena).

Lisa 2. Raha ja selle ekvivalendid
tuhandetes kroonides

	31.12.2009	31.12.2008
Sularaha	2 099	2 438
Arvelduskontod pankades	21 833	21 612
Saadud ja väljastatud tšekid	2	1
Raha ja pangakontod kokku	23 934	24 051
Raha ja selle ekvivalendid kokku	23 934	24 051

	2009	2008
Intressitulu rahalt ja selle ekvivalentidelt	30	645

Välisesindused, kes omavad rahandusministri loal vähemalt ühte arvelduskontot asukohamaa pankades, saavad raha tegevuskuludeks finantseerimisena Riigikassast, lisaks laekub sinna asukohamaal laekunud riigilõiv.

Kui välisesinduses riigilõivude laekumine ületab eelarves ette nähtud kulude summa, tagastatakse raha Riigikassasse.

Tulenevalt asukohamaade finantssüsteemist, võivad toimuda igapäevased arveldused pangatšekkidega. Arvelduste saldo kajastub kirjel saadud ja väljastatud tšekid.

Lisa 3. Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega
tuhandetes kroonides

3.A. Nõuded ja kohustused

	Lühiajalised nõuded	Lühiajalised kohustused
Seisuga 31.12.2008		
Riigiraamatupidamiskohustuslased	6 411	1 347
Kohalikud omavalitsused	679	4
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	795	142
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	1 022	241
Avaliku sektori üksused kokku	8 907	1 734
Sidusüksused	0	97
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	8 907	1 831
Seisuga 31.12.2009		
Riigiraamatupidamiskohustuslased	4 355	5 494
Kohalikud omavalitsused	615	5
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	409	0
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	268	61
Avaliku sektori üksused kokku	5 647	5 560
Sidusüksused	0	111
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	5 647	5 671

3.B. Tulud ja kulud

	2009			2008		
	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finantstu- lud ja – kulud	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finantstu- lud ja – kulud
Riigiraamatupidamiskohust uslased	2 827	5 243	0	2 557	10 316	0
Kohalikud omavalitsused		2 314	0	0	2 775	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	324	3 799	0	279	4 058	0
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	1	5 118	131	4	7 142	844
Avaliku sektori üksused kokku	3 152	16 474	131	2 840	24 291	844
Sidusüksused	0	1 238	0	0	2 023	0
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	3 152	17 712	131	2 840	26 314	844

Lisa 4 Maksud, lõivud, trahvid
tuhandetes kroonides

4.A. Maksu-, lõivu-, trahvinõuded ja -kohustused

	Makstud ettemaksed	Saadud ettemaksed	Lühiajalised kohustused
Seisuga 31.12.2008			
Maksud			
sotsiaalmaks	3 931	0	4 071
üksikisiku tulumaks	2 114	0	2 163
töötuskindlustusmaks	104	0	107
kogumispensioni maks	175	0	177
erisoodustuse tulumaks	50	0	60
Maksud kokku	6 374	0	6 578
Lõivud			
Välismaalase seaduse alusel tehtav toiming	0	235	0
Lõivud kokku	0	235	0
Maksud, lõivud, trahvid kokku	6 374	235	6 578
Seisuga 31.12.2009			
Maksud			
sotsiaalmaks	2 982	0	3 318
üksikisiku tulumaks	1 157	0	1 708
töötuskindlustusmaks	112	0	395
kogumispensioni maks	39	0	0
erisoodustuse tulumaks	27	0	57
Maksud kokku	4 317	0	5 478
Lõivud			
Välismaalase seaduse alusel tehtav toiming	0	212	0
Lõivud kokku	0	212	0
Maksud, lõivud, trahvid kokku	4 317	212	5 478

4.B. Maksu-, lõivu-, trahvitulud

	2009	2008
	Tulud	Tulud
Lõivud		
toimingud arhiiviseaduse alusel	5	3
dokumendi legaliseerimine	274	293
perekonnaseisuasutuse toimingud	19	14
riiklike tegevuslitsentside väljast. ja pikendamine	28	32
tunnistuse väljastamine	65	58
välisesinduses teostatav toiming	772	898
välismaalase seaduse alusel teostatav toiming	46 875	49 175
kasutusloa väljastamine	0	5
muud riigilõivud	90	
Lõivud kokku	48 128	50 478
Trahvid		
leppetrahv	0	66
Trahvid kokku	0	66
MAKSUD, LÕIVUD, TRAHVID KOKKU	48 128	50 544

Välisesindustes vastuvõetud riigilõivutulu elamislubade ja passide eest on siirdena üle antud Kodakondsus- ja Migratsiooniametile summas 3 142 tuh krooni.

Lisa 5. Muud nõuded ja kohustused
tuhandetes kroonides

	31.12.2009		31.12.2008	
	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa
Nõuded ja makstud ettemaksed				
Nõuded ostjate vastu	559		892	0
Viitlaekumised	0		9	0
Toetuste saamisega seotud nõuded (vt lisa 13)	1		0	0
Muud nõuded	7 096	2 868	5 219	4 376
- sellest tagatisdeposiidid	6 389	2 868	5 108	4 376
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded (vt lisa 4.A.)	4 317		6 374	0
Ettemakstud toetused (vt lisa 13)	19 825		27 069	0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	10 648	34 907	11 614	34 957
Muud nõuded ja makstud ettemaksed kokku	42 446	37 775	51 177	39 333
Kohustused ja saadud ettemaksed				
Maksu-, lõivu- ja trahvikohustused (vt lisa 4.A.)	5 478	0	6 578	0
Muud kohustused	42	0	0	0
Muud saadud ettemaksed ja tulevaste perioodide tulud	17	0	62	0
Muud kohustused ja saadud ettemaksed kokku	5 537	0	6 640	0

Lisa 6. Varud
tuhandetes kroonides

	31.12.2009	31.12.2008
Ettemaksed	0	151
Varud kokku	0	151

Lisa 7. Osalus sihtasutuses
tuhandetes kroonides

	Osalused perioodi alguses	Tulem kapitaliosaluse meetodil	Osalused perioodi lõpus
Sihtasutused			
Välispoliitika Instituut SA	1 277	131	1 408
Kokku	1 277	131	1 408

Osalusena on kajastatud SA Eesti Välispoliitika Instituut netovara.
SA Eesti Välispoliitika Instituut on asutatud 23.10.2000. a EV Välisministeeriumi algatusel.
Sihtasutuse nõukogu koosneb 9 liikmest.

Lisa 8. Kinnisvarainvesteeringud

	2009	2008
Bilansiline väärtus perioodi alguses		
Soetusmaksumus	2 903	2 903
Akumuleeritud kulum	-199	-136
Jääkväärtus	2 704	2 767
Perioodi liikumised		
Amortisatsioon ja allahindlused	-63	-63
Perioodi liikumised kokku	-63	-63
Bilansiline väärtus perioodi lõpus		
Soetusmaksumus	2 903	2 903
Akumuleeritud kulum	-262	-199
Jääkväärtus	2 641	2 704

	2009	2008
Renditulud kinnisvarainvesteeringutelt	37	193
Kinnisvarainvesteeringute halduskulud	213	673

Renditulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	31.12.2009	31.12.2008
Järgmisel majandusaastal	0	145
2. kuni 5. aastal	0	258

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud Tatari 58 kinnistu osa, mis oli renditud kahele äriühingule, kellega lepingud on lõpetatud.

Lisa 9. Materiaalne põhivara
tuhandetes kroonides

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhi- vara	Lõpeta- mata tööd ja ette- maksed	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses 01.01.2009						
Soetusmaksumus	155 537	949 190	132 322	41 077	204 378	1 482 504
Akumuleeritud kulum	0	-118 132	-78 330	-32 319	0	-228 781
Jääkväärtus	155 537	831 058	53 992	8 758	204 378	1 253 723
Aruandeperioodi liikumised						
Soetused ja parendused	0	6 080	6 763	964	2 164	15 971
Siirded	91	0	0	0	0	91
Müüdud varad müügihinnas	0	-17 913	-1 163	0	0	-19 076
Kasum/kahjum varade müügist	0	13 161	662	0	0	13 823
Amortisatsioon ja allahindlused	0	-21 331	-21 870	-1 599	0	-44 800
Muu mahakandmine	0	-17	-76	0	0	-93
Ümberhindlus	0	0	0	59	0	59
Ümberklassifitseerimine põhivara klasside vahel	0	47 932	7 907	153	-55 992	0
Liikumised kokku	91	27 912	-7 777	-423	-53 828	-34 025
Bilansiline väärtus perioodi lõpus 31.12.2009						
Soetusmaksumus	155 628	996 265	137 951	41 395	150 550	1 481 789
Akumuleeritud kulum	0	-137 295	-91 736	-33 062	0	-262 093
Jääkväärtus	155 628	858 970	46 215	8 333	150 550	1 219 696
Sh kapitalirendi tingimustel:						
Soetusmaksumus	0	4 401	0	0	0	4 401
Jääkväärtus	0	4 037	0	0	0	4 037
Sh kasutusrendile antud varad:						
Soetusmaksumus	13 008	0	0	0	0	13 008
Jääkväärtus	13 008	0	0	0	0	13 008

2009. aasta olulisemad varade liikumised:

- Budapesti saatkonna kasutusele võtmine 45 319 tuh krooni (mais 2009)
- Pihkva residentsi kasutusele võtmine 5 117 tuh krooni (veebruar 2009)
- Londoni residentsi müük (detsember 2009): müügihind 18 444 tuh krooni, millest on maha arvatud müügiga seotud kulud 531 tuh krooni.

- 18.03.2009 hinnati 59 tuhande kroonini aastainventuuri käigus ilmnenuv kunstiväärtused. Õiglase väärtuse määramiseks kasutati Vaal galerii ekspertide antud hinnangut.

Renditulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	31.12.2009	31.12.2008
Järgmisel majandusaastal	326	333
2. kuni 5. aastal	1 304	1 333
Peale 5. aastat	9 616	10 161

Sõlmitud hankelepingud	31.12.2009	31.12.2008
Järgmisel majandusaastal	4 673	18 565
2. kuni 5. aastal	2 209	134

Lisa 10. Immateriaalne põhivara tuhandetes kroonides

Immateriaalne põhivara	Tark-vara	Õigused ja litsentsid	Muu immateriaalne põhivara	Ettemaksed	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses 01.01.2009					
Soetusmaksumus	13 099	1 360	1 083	0	15 542
Akumuleeritud kulum	-7 616	-1 099	-1 083	0	-9 798
Jääkväärtus	5 483	261	0	0	5 744
Aruandeperioodi liikumised					
Soetatud	495	0	77	1 913	2 485
Amortisatsioon ja allahindlus	-5 280	-139	-4	0	-5 423
Liikumised kokku	-4 785	-139	73	1 913	-2 938
Bilansiline väärtus perioodi lõpus 31.12.2009					
Soetusmaksumus	13 594	1 360	1 161	1 913	18 028
Akumuleeritud kulum	-12 896	-1 238	-1 088	0	-15 222
Jääkväärtus	698	122	73	1 913	2 806

2009. aastal tasuti finantstarkvara Dynamics AX 4.0 arenduste eest 1 913 tuh krooni. 2010. aastal tuleb lepingujärgselt arenduste eest tasuda 3 606 tuh krooni. Arendustööde lõpetamine on nihkunud 2010. aastasse.

Lisa 11. Eraldised ja tingimuslikud kohustused
tuhandetes kroonides

Eraldised	Perioodi algul	Kasutatud perioodi jooksul	Lisandunud perioodi jooksul	Arvestatud intressikulu	Perioodi lõpul
2009					
Pensionieraldised	0	0	42 872	0	42 872
Sh avaliku teenistuse pensionisuurenduse eraldis	0	0	42 872	0	42 872
Kokku					42 872
s.h. lühiajalised					85
pikaajalised					42 787

Bilansivälised tingimuslikud kohustused	31.12.2009	31.12.2008
Antud garantiid üürilepingute tagamiseks	2 124	2 240

Esmakordselt alustati avalikus teenistuses olevatele ametnikele pensionieraldiste arvestamist. Bilansipäeval puudutas see 576 avalikus teenistuses olevat ministeeriumi ametnikku.

Kolm koondatut on tööle ennistamiseks pöördunud kohtu poole. Toimunud on üks kohtuistung, milles lahendit veel ei ole. Kõigi kolme vaidluse puhul on raske ennustada tulemust.

Lisa 12. Laenukohustused
tuhandetes kroonides

12.A. Järelejäänud tähtaja järgi

	Tähtajaga kuni 1 aasta	Tähtajaga 1-5 aastat	Tähtajaga üle 5 aasta	Kokku
31.12.2008				
Kapitalirent	256	1 023	2 628	3 907
31.12.2009				
Kapitalirent	250	1 000	2 536	3 786

12.B. Kulud

Kulud laenukohustustelt	2009	2008
Valuuta kursivahed	-136	376
Kokku	-136	376

Seisuga 31.12.2006 klassifitseeriti ümber Peterburi Peakonsulaadi hoone kasutusrendi leping kapitalirendiks. Lepingu lõpptähtaeg on 2043. aastal ning aastane rendimakse 250 tuhat krooni, rendimaksed on fikseeritud USA dollarites. Rendikohustuse diskonteeritud nüüdsväärtuse leidmisel on kasutatud diskontomäära 6% .

Lisa 13. Saadud ja antud toetused
tuhandetes kroonides

13.A Saadud toetused

	Jääk perioodi alguses	Arvestatud tulu	Jääk perioodi lõpul
	Nõuded		Nõuded
2008			
Saadud toetused			
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	2	2 608	0
Mittesihotstarbeline finantseerimine		43	
Saadud toetused kokku	2	2 651	0
2009			
Saadud toetused			
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		2 755	0
Mittesihotstarbeline finantseerimine		90	
Saadud toetused kokku	0	2 845	0

2009.aastal saadud toetustest olid olulisemad :

- Euroopa Liidu Nõukogu poolt hüvitatud sõidukulud 2 546 tuh krooni
- Euroopa Sotsiaalfondist toetus 189 tuh krooni haldussuutlikuse tõstmise projektile
- Kultuurkapitalilt toetus 90 tuh krooni mitmesuguste kultuuriürituste läbiviimiseks saatkondades

13.B Antud toetused

	Jääk perioodi alguses	Arvestatud kulu	Jääk perioodi lõpul
	Tasutud ettemaksed		Tasutud ettemaksed
2008			
Sotsiaaltoetused		30	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	37 150	100 771	27 069
Antud toetused kokku	37 150	100 801	27 069
2009			
Sotsiaaltoetused		30	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	27 069	96 032	19 825
Antud toetused kokku	27 069	96 062	19 825

2009. aastal antud toetustest olulisemad:

- Rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksud 49 368 tuh krooni
- Arengu- ja humanitaarabi 42 861 tuh krooni, millest 18 861 tuh krooni on abivajajateni jõudnud läbi Eesti asutuste ja mittetulundusühingute ning 23 968 tuh krooni läbi rahvusvaheliste organisatsioonide

- Toetus Välispoliitika Instituudile 1 600 tuh krooni
- Toetus Inglise Kolledžile 1 500 tuh krooni
- Toetus MTÜ Arengukoostöö Ümarlauale 216 tuh krooni
- Toetus Euroopa Nõukogu Infotalitusele Tallinnas 108 tuh krooni

Täiendav bilansiväline informatsioon tulevikus antava sihtfinantseerimise kohta

	31.12.2009	31.12.2008
Antav sihtfinantseerimine	11 449	27 761

Lisa 14. Kaupade ja teenuste müük

tuhandetes kroonides

	2009	2008
Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud	531	965
Üür ja rent	1 032	1 166
Õiguste müük	317	364
Kokku	1 880	2 495

Lisa 15. Muud tegevustulud

tuhandetes kroonides

	2009	2008
Kasum põhivara müügist	13 823	65
Saadud trahvid	0	66
Saadud kindlustushüvitised	175	183
Muud tulud	0	2 976
Kokku	13 998	3 290

Põhivara müügist saadud kasum:

- Londoni residents 13 161 tuh krooni
- transpordivahendid 662 tuh krooni

Lisa 16. Tööjõukulud
tuhandetes kroonides

	2009	2008
Avaliku teenistuse ametnike töötasud	104 310	120 688
Töötajate töötasud	20 022	18 060
Valitavate ja ametisse nimetatud isikute töötasud	701	837
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasud	954	1 861
Koosseisuvälised töötasud	9 414	9 536
Töötasukulud kokku	135 401	150 982
Erisoodustused	1 569	1 603
Sotsiaalkindlustusmaks	43 471	49 140
Töötuskindlustusmaks	1 165	407
Tulumaks erisoodustustelt	482	483
Tööjõukulud kokku	182 088	202 615

Keskmine töötajate arv	2009	2008
Avaliku teenistuse ametnikud	522	558
Töötajad	121	110
Valitavad ja ametisse nimetatud isikud	1	1
Kokku	644	669

Kõrgemale ja tegevjuhtkonnale arvestatud tasud

Ametikohad	2009	2008
	Töötasud	Töötasud
Minister	701	837
Kantsler ja asekanslerid	3 138	3 452
Välisesinduste juhid	10 320	12 779
Kokku	14 159	17 068

Lisa 17. Majandamiskulud
tuhandetes kroonides

	2009	2008
Pikaajalised lähetused	194 519	209 052
Kinnistute ja ruumide majandamiskulud	43 937	47 016
Administreerimiskulud	41 250	72 035
Lühiajalised lähetused	17 464	26 683
Sõidukite majandamiskulud	8 224	10 264
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	7 418	11 507
Inventari majandamiskulud	4 835	14 526
Koolituskulud	1 930	2 334
Muud majandamiskulud	448	418
Meditsiinikulud	349	436
Kokku	320 374	394 271

Lisa 18. Muud tegevuskulud
tuhandetes kroonides

	2009	2008
Maksu-, lõivu- ja trahvikulud	6 391	10 564
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	60	27
Valuuta kursivahed	881	2 996
Kokku	7 332	13 587

Lisa 19. Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus
tuhandetes kroonides

	2009	2008
Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioon (vt lisa 8)	63	63
Materiaalse põhivara amortisatsioon (vt lisa 9)	44 893	42 698
Immateriaalse põhivara amortisatsioon (vt lisa 10)	5 423	4 260
Kokku	50 379	47 021

Lisa 20. Siirded
tuhandetes kroonides

	2009	2008
Rahalised siirded		
Saadud riigikassast ülekannete tegemiseks	613 270	907 936
Riigikassale üle antud laekumised	-61 512	-62 433
Rahalised siirded kokku	551 758	845 503
Mitterahalised siirded teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega		
Saadud teistelt riigiraamatupidamiskohustuslastelt	4 327	9 327
s.h.Riigikantselei		5 988
Kodakondsus-ja Migratsiooniamet	3 526	2 456
Vabariigi valimiskomisjuon	515	0
Rahandusministeerium	112	7
Maa-amet	90	0
Kultuuriministeerium	84	585
Haridus-ja Teadusministeerium	0	291
Üle antud teistele riigiraamatupidamiskohustuslastele	-7 921	-9 618
s.h.Päästeamet	-2 316	-2 839
Piirivalveamet	-1 868	-1 917
Politseiamet	-1 751	-2 000
Maksu-ja Tolliamet	-588	-762
Prokuratuur	-445	-332
Sisekaitseakadeemia	-380	-662
Riigikantselei	-262	-665
Riigikogu kantselei	-210	0
Põhja-Eesti Politseiprefektuur	-101	-320
Kaitseministeerium	0	-60
Siseministeerium	0	-16
Õiguskantsler	0	-16
Rahandusministeerium	0	-15
Teabeamet	0	-14
	-3 594	-291
Mitterahalised siirded kokku	41 484	-147 433
Siirded tulemi elimineerimiseks	-589 648	-697 779
Siirded kokku	0	0

Lisa 21**Selgitused eelarve täitmise aruande kohta**

tuhandetes kroonides

Löpliku eelarve kujunemine

	Tulud	Kulud
Esialgne eelarve	77 420	-740 260
Üle toodud eelmisest aastast	0	-20 627
VV liigendusega vähendatud	0	1 729
Saadud eelmisest aastast üle toodud VV reservfondist	0	-2 074
Muudatused lisaelarve(te) alusel	-9 601	81 206
Eelarves kavandatud toetused	0	0
Tegelikult laekunud toetused	806	-806
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-2 500	2 500
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	1 798	-1 798
Saadud Vabariigi Valitsuse reservfondist	0	-2 284
Eelarvekärbe VV otsuse alusel (2,3%)	0	12 058
Kokku löplik eelarve	67 923	-670 356

2009. aasta negatiivse lisaelarvetega vähendati peamiselt tegevuskulusid kokku 50,1 miljonit (personalikulused 18 miljonit, majandamiskulusid 32,1 miljonit), aga ka humanitaar- ja arenguabi vahendeid kokku 16 miljonit ja investeeringuid kogusummas 14,6 miljonit, 0,48 miljonit vähendati SA ja MTÜ-de eraldisi. Lisaks negatiivsetele eelarvetele külmutati 2009. aasta lõpus 2,3 % tegevuskulude mahust (12,058 miljonit), mis jagunes tegevuskuludest 3,758 miljonit, investeeringutest 4 miljonit ja arengu- ja humanitaarabist 4,3 miljonit krooni.

Eelmisest aastast üle toodud eelarve vahendid sisaldasid investeeringuid, tegevuskulusid ja ka eraldisi kogusummas 18,9 miljonit (algsest kanti üle 20,6 miljonit, aga kärbeta raames vähendati eelmisest aastast üle toodud investeeringuid 1,7 miljonit).

Vabariigi Valitsuse reservfondist eraldati korraldustega nr 190 (21.05.2009) ÜRO liikmemaksu tasumiseks, nr 328 (30.7.2009) õigusabi teenuse tasumiseks, nr 420 (01.10.2009) humanitaarabi andmine seoses Abruzzo maavärinaga ja nr 507 (26.11.2009) NATO välisministrite kohtumise ettevalmistamiseks - kokku 4 359 tuhat krooni.

Lisa 22 Finantstulud ja -kulud

tuhandetes kroonides

	2009	2008
Kahjum pikaajaliste kohustuste allahindlusest	-480	-360
Kahjum diskonteeritud nõuetelt	219	-46
Valuutakursside mõju tulemile	-163	519
Intressitulu arvelduskontodelt	31	645
Tulem osalusest sihtasutuses EVI (vt lisa 7)	131	844
Kokku:	-262	1 602

Siseauditi eest vastutava isiku hinnang Välisministeeriumi majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta

Välisministrile

Majandusaasta aruande koostamine on ministeeriumi juhtkonna kohustus. Riigieelarve seaduse § 47 lõige 2 alusel on siseauditi eest vastutava isiku ülesandeks anda hinnang majandusaasta aruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele tuginedes majandusaasta aruande auditi tulemustele. Siseauditi eest vastutava isikuna viisin läbi Välisministeeriumi 31.12.2009 lõppenud majandusaasta kohta koostatud majandusaasta aruande, mis on esitatud lehekülgedel 1 kuni 42, auditi.

Majandusaasta aruande auditi raames hindasin majandusaasta aruande vastavust raamatupidamise seadusele, rahandusministri määrustele ja muudele majandusaasta aruannet ning tehingute seaduslikkust mõjutavatele õigusaktidele. Õigusaktide loetelu, millele vastavust hindasin, on toodud käesoleva hinnangu lisas. Kontrollisin väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad majandusaasta aruandes esitatud näitajad. Majandusaasta aruande audit hõlmas ka aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute analüüsi ning tehingute seaduslikkuse kontrolli.

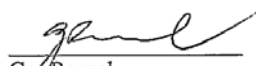
Leian, et majandusaasta aruande audit annab põhjendatud aluse arvamuse avaldamiseks asutuse majandusaasta aruande ja majandustehingute seaduslikkuse kohta.

Olen seisukohal, et majandusaasta aruanne, mis näitab ministeeriumi 2009. aasta bilansimahuks 1 330 707 t. krooni, tulemiks -589 648 t. krooni ja tegelikuks eelarve täitmiseks 627 493 t. krooni, olulises osas kooskõlas rahandusministri 11.12.2003. a. määrusega nr 105 "Riigi raamatupidamise üldeeskiri".

Kontrollitud tehingute osas ei avastanud ma olulisi vastuolusid eespool viidatud õigusaktidega.

Olen seisukohal, et välisministeeriumi tegevusaruanne vastab Raamatupidamise seaduse § 24 ja on koostatud kooskõlas Riigiraamatupidamiskohustuslase 2009. a tegevusaruande koostamise juhendiga.

Lisaks hinnangule on majandusaasta aruande auditi tulemuste kohta koostatud auditi lõpparuanne, kus on toodud auditi ulatus, vastavus standarditele, valimi moodustamise meetodi kirjeldus, läbiviidud toimingute loetelu ning tähelepanekud majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta ja soovitusel puuduste kõrvaldamiseks.

Gen Rennel
Siseauditi eest vastutav isik

25. mai 2010

ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Välisministeeriumi 31.12.2009 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja hinnangust Välisministeeriumi aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Välisministeeriumi tegevjuhtkond on koostanud tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Välisminister on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja Vabariigi Valitsusele esitamiseks heaks kiitnud.

Urmas Paet
minister

..... juuni 2010

/allkirjastatud digitaalselt/

Marten Kokk
kantsler

.....mai 2010